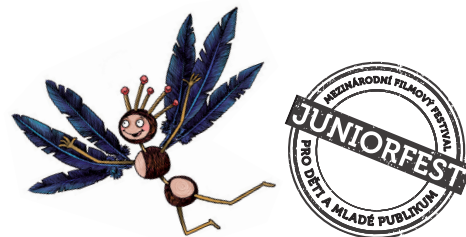

Mezinárodní filmový festival pro děti a mladé publikum

JUNIORFEST

BIRK AND MAGNA – ZÁHADA OPUŠTĚNÉHO DOLU

Norsko / 2023 / 90 minut / režie Christen Steffensen / doporučený věk 10+ / v českém znění

Trailer filmu naleznete na: www.juniorfest.cz

Autorka materiálů: Bc. Tereza Nová

PŘED PROJEKČÍ

Cílem otázek není získat správné odpovědi, ale přemýšlení nad audiovizuálním dílem – filmem. Před projekcí s dětmi rozebereme filmový plakát. Plakát je sám o sobě vizuálním dílem. Měl by ale také zaujmout a naznačit, o čem film bude. Po projekci mohou děti zhodnotit, zda je plakát dobře ztvárněn a pomohl by jim při výběru filmu, na který půjdou do kina.

- Plakát působí docela záhadně: zelené světlo, jeskyně, tajemství uvnitř. Děti popisují, co na plakátu vidí a co je zaujalo.
- Bavíme se o tom, zda takto zpracovaný plakát vzbudí celkový zájem o film. Naznačení tajemství (zde tajuplného zločinu, který se ukrývá v jeskyni) může být lákadlem, který v dětech vzbudí zájem film zhlédnout.
- Již z pohledu na plakát mohou děti hádat filmový žánr. Nabízí se science-fiction, mysteriózní film a podobně. Ve skutečnosti je to příběh o environmentálním zločinu (zelené světlo znázorňuje toxický jed v jeskyni), což ovšem nemusí být z plakátu zřejmé. Obzvláště pokud je v názvu slovo "dark secret" - temné tajemství.

PO PROJEKCI

Příběh filmu

Birk je chlapec, který vyrůstal v horách se svým adoptivním otcem Arnem. Arn jej našel samotného v lese, když mu byly tři roky. Onu osudnou noc však obyvatelé vesnice nehledali malého chlapce, ale ztraceného muže. Po letech do vesnice přijíždí Magna, dcera muže, který záhadně zmizel. Chce znovu otevřít případ otceva zmizení a po neúspěchu s místní policií se sama vydává po stopách svého otce. Pomáhá jí Birk, který cítí, že se zmizení jejího otce nějak týká také jeho samého. Birk se všemi silami snaží ochránit svůj domov, hory a vodopád před prodejem místnímu magnátovi Erikovi, který stojí v čele těžařské společnosti. Obě děti postupně odhalí tajný důl, ve kterém Erikova společnost před lety ukryla nebezpečný toxický odpad. Otec Magny společně s environmentální aktivistkou ruského původu však tento zločin odhalili a zaplatili za to životem. Nyní je načase odkrýt tajemství dolu. Birk zjišťuje, že žena, která zemřela za pravdu v dolu společně s otcem Magny, byla jeho matka.

- Dáváme dětem možnost vybrat z následujících žánrů ty, které se k tomuto příběhu nejvíce hodí:

DOBRODRUŽNÝ FILM	SCIENCE-FICTION	ŠPIONÁŽNÍ FILM	DETEKTIVNÍ FILM
ENVIRONMENTÁLNÍ FILM	RODINNÝ FILM	DRAMA	KRIMINÁLNÍ FILM
HOROR	KOMEDIE	AKČNÍ FILM	

Jak můžeme definovat žánr dobrodružného filmu (cesta dvou dětí – odhalení tajemství – cesta za dobrodružstvím přes překážky) a akčního filmu (napínavé scény jako například honička padouchů se třemi dětmi)? Definujeme si konkrétní scény, ve kterých se jasně projevuje daný žánr. Dále mohou děti film zařadit do žánru environmentální film, rodinný film, ale také má prvky detektivky (vyšetřování, pátrání po mapě, hledání zločince)

- Děti popisují vztahy mezi postavami:
 - **Birk a Magna** (na začátku si postavy příliš nedůvěřují, jejich vztah se však vyvine ve velké přátelství)
 - **Birk a Arn** (Ačkoliv Arn není Birkův otec, stará se o něj jako o vlastního a oběma velmi záleží na tom druhém. Arn neváhá skočit pro Birka do ohně a riskovat svůj život pro jeho záchranu.)
 - **Arn a Erik** (staří známí s naprosto odlišným pohledem na svět, Erik chce Arna ovládnout, Arn Erikovi nedůvěřuje)
- Magna je velmi zajímavou dívčí postavou. Pobídneme děti k popisu charakteru této postavy. Magna je odvážná, nevzdává se, je mírně drzá a upřímná. Ale je také velmi chytrá a je vidět, že je připravená na různé problémy. Pro dívky může tato postava působit jako vzor díky svému sebevědomí a odhodlání.
- Zde můžeme využít pravidlo dramatického oblouku. Děti si mohou do konkrétních částí (úvod, zápleтка, vyvrcholení, obrat a rozuzlení) rozepsat děj a zkusit pak stručně příběh převyprávět. Nabádáme děti k přípravě (třeba 5 minut), místo k mluvení bez přípravy.
- Hlavním tématem filmu je příroda, environmentální poselství, přátelství, odvaha.

Environmentální zločin

Vysvětlíme si...

- Co znamená slovo *environmentální*? Zde pár slov k **environmentální výchově**.
- Bavíme se o tom, jaké zločiny by mohly být environmentálního charakteru a jaké třeba děti zaznamenaly ve svých životech. Nemusí se hned jednat o velké závažné zločiny typu kauzy **otrávené řeky Bečvy**. Ale můžeme probrat i naše denní prohřešky (vyhazování odpadků, vyhazování vlhčených ubrousků a jiných věcí do toalet, ohniště na nepovolených místech apod.). Děti mohou navrhnout, co se dá dělat pro eliminování těchto věcí například ve škole (více nádob na tříděný odpad, kompostér ve škole apod.). Pokud nám to čas dovolí, můžeme i v jiných předmětech (přírodopis, zeměpis) rozebírat kácení pralesů, pěstování exotických plodin a jejich dovoz do České republiky, uhlíkovou stopu při cestování leteckou dopravou, jaderné elektrárny – výhody a nevýhody apod. Některé elektrárny nabízejí i prohlídky, kde se mohou děti dozvědět více.
- Environmentální aktivisté – děti nejspíš budou znát jméno Greta Thunberg. **Kniha o klimatu**.

Střih v napínavé scéně

Pustíme si ještě jednu krátkou scénu: 01:01:11-01:01:29

- Děti popisují, jak na ně působí scéna.
- Emoce – jaké emoce vyvolává takto provedená práce se střihem? Máme o hlavní postavu strach, jsme v napětí, držíme jí palce. Díky akčnějšímu střihu se dokážeme lépe vcítit do napínavé scény. Můžeme si rozebrat scénu střih po střihu - jak na sebe záběry navazují, jak vyprávějí příběh?
- Jak by tato scéna vypadala bez střihové skladby? Prožívali bychom s Magnou tuto situaci odlišně, kdyby byla scéna natočená na jeden záběr z celku?

Praktická část

Pokud to umožňuje časová dotace a technika, má vždy smysl filmovou výchovu propojit s praktickým audiovizuálním úkolem.

Pojďme si natočit krátkou scénu. Hlavním cílem cvičení je, aby scéna působila napínavě. Natočíme několik záběrů, které pak sestříháme tak, aby se střídaly tváře i výrazy a aby se stupňovalo napětí. Předem si samozřejmě vymyslíme kratičký scénář – může jít o scénu nalezení schovaného člověka, nebo naopak neodhalením a úlevu, že nebyla postava lapena, apod. Děti mohou použít i nějakou napínavou filmovou hudbu, se kterou si mohou hrát a do scény ji vhodně přiřadit.

Mezioborové inspirace pro pedagogy

Práci s filmem je možné realizovat v rámci různých vzdělávacích oblastí, oborů či témat, například:

- **Zeměpis** – Norsko
- **Přírodopis** – vodopády v české republice – jak vznikají.
- **Chemie** – Co řadíme mezi nebezpečný toxický odpad? Co takový odpad může způsobit?
- **Výtvarná výchova** – nakresli svou tajnou mapu podzemí
- **Další filmy** – filmy o planetě a udržitelnosti: *Domov, aneb kam směřuje naše cesta* (2009), *Je s námi konec?* (2016), *Klimatická chyba* (2016), *The True Cost* (2015), *Cowspiracy – Klíč k udržitelnosti* (2014)